

MỘT SỐ BIỆN PHÁP BỒI DƯỠNG ĐỘI NGŨ GIÁO VIÊN TRUNG HỌC CƠ SỞ Ở THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH THEO CHUẨN NGHỀ NGHIỆP

*SOME MEASURES FOR TRAINING SECONDARY SCHOOL TEACHERS
IN HO CHI MINH CITY IN ACCORDANCE WITH THE PROFESSIONAL STANDARDS*

VŨ MAI HƯƠNG^(*)

TÓM TẮT: *Bồi dưỡng đội ngũ giáo viên trung học cơ sở ở Thành phố Hồ Chí Minh theo chuẩn nghề nghiệp tạo điều kiện và cơ hội cho giáo viên tham gia các hoạt động bồi dưỡng để bổ sung, cập nhật kiến thức, kỹ năng, chuyên môn nghiệp vụ, nâng cao phẩm chất, năng lực sư phạm đáp ứng đổi mới toàn diện giáo dục phổ thông tạo tiền đề cho nguồn nhân lực đáp ứng phát triển thành phố trong tương lai.*

Từ khóa: *bồi dưỡng; chuẩn nghề nghiệp.*

ABSTRACT: *Training secondary school teachers in Ho Chi Minh City in accordance with the professional standards, creates conditions and opportunities for teachers to participate in training activities to supplement and update knowledge, skills and professional expertise and improve the pedagogical quality and competencies to meet the comprehensive renovation of general education, and creates a foundation for human resources to meet the requirements of developing the city in future.*

Key words: *training; professional standards.*

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giáo dục chính quy trong những năm ở bậc học phổ thông là nền tảng, là bộ phận không thể thiếu cho học tập suốt đời. Vì tầm quan trọng của nó, trước khi tiến hành đổi mới toàn diện giáo dục phổ thông cần phải quan tâm đúng mức đến đội ngũ giáo viên ở các bậc học trong đó có bậc trung học cơ sở. Trong bài viết này chúng tôi quan tâm đến việc bồi dưỡng đội ngũ giáo viên trung học cơ sở ở Thành phố Hồ Chí Minh theo chuẩn nghề nghiệp của Bộ Giáo dục và Đào tạo (gồm 6 tiêu chuẩn, 25 tiêu chí theo Quy định về chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học cơ sở, giáo viên trung học phổ thông ban hành kèm theo Thông tư số 30/2009/TT-BGDĐT, ngày 20/10/2009 của Bộ trưởng Giáo dục và Đào tạo) [1]. Bồi dưỡng giáo viên trung học cơ sở theo chuẩn nghề nghiệp là quá trình tác động thường xuyên của các nhà quản lý

giáo dục đối với đội ngũ giáo viên, tạo điều kiện và cơ hội cho giáo viên tham gia các hoạt động bồi dưỡng để bổ sung, cập nhật kiến thức, kỹ năng, chuyên môn nghiệp vụ, nâng cao phẩm chất, năng lực sư phạm.

2. NỘI DUNG

2.1. Thực trạng bồi dưỡng đội ngũ giáo viên trung học cơ sở ở Thành phố Hồ Chí Minh theo chuẩn nghề nghiệp

Thực tiễn những năm qua cho thấy, công tác bồi dưỡng đội ngũ giáo viên trung học cơ sở theo chuẩn nghề nghiệp vẫn còn nhiều bất cập, chủ yếu nặng về chuyên môn mà chưa chú trọng đến các năng lực khác của giáo viên, dẫn đến việc đánh giá giáo viên theo chuẩn nghề nghiệp chưa xác đáng, còn những hạn chế như còn mang tính hình thức chưa có tác dụng thúc đẩy phát triển đội ngũ giáo viên khi tham gia bồi dưỡng. Do đó, trong bồi dưỡng cần có kế

^(*) ThS. Trường Trung học cơ sở Quang Trung, Gò Vấp, vumaihuong08@gmail.com, Mã số: TCKH23-21-2020

hoạch dài hạn, nội dung thiết thực, hình thức phù hợp, nhiều lớp bồi dưỡng số lượng tập huấn quá đông ảnh hưởng đến chất lượng. Chưa kiểm soát chặt chẽ về chất lượng đào tạo công tác đào tạo nâng chuẩn. Việc kiểm tra, đánh giá sau bồi dưỡng chưa được quan tâm triển khai chặt chẽ nên mặc dù trình độ chuyên môn đã nâng cao, nhưng năng lực sư phạm và kiến thức chuyên môn của giáo viên sau khi được đào tạo nâng chuẩn chưa tương đồng. Tại Thành phố Hồ Chí Minh có 274 trường trung học cơ sở đã và đang đặt ra yêu cầu mới đối với công tác bồi dưỡng đội ngũ giáo viên [5, tr.7].

Bảng 1. Đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên bậc trung học cơ sở 2015-2020 [3, tr.53-54]

TT	NỘI DUNG	Năm học 2015-2016	Năm học 2016-2017	Năm học 2017-2018	Năm học 2018-2019	Năm học 2019-2020
1	HỆ CÔNG LẬP					
	Trung học cơ sở	18,378	18,466	18,513	18,756	19,469
2	HỆ DÂN LẬP					
	Trung học cơ sở	1,082	1,106	1,125	1,173	1,236

Với số lượng đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên bậc trung học cơ sở 2015-2020 tăng dần theo mỗi năm, cụ thể đến năm học 2019-2020 có 20.705 cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên trung học cơ sở tại Thành phố Hồ Chí Minh. Do đó ngành giáo dục Thành phố Hồ Chí Minh cần được quan tâm về chất lượng giáo dục, cùng chất lượng đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục không ngừng được nâng cao; đảm bảo trình độ đạt chuẩn, tỷ lệ trên chuẩn của các bậc học. Tiếp tục đẩy mạnh thực hiện một số chế độ, chính sách đặc thù hỗ trợ đội ngũ cán bộ, giáo viên, nhân viên theo Nghị Quyết 54 của Quốc hội tại Thành phố Hồ Chí Minh.

2.2. Đề xuất các biện pháp bồi dưỡng đội ngũ giáo viên trung học cơ sở ở Thành phố Hồ Chí Minh theo chuẩn nghề nghiệp

Để thực hiện có hiệu quả công tác bồi dưỡng đội ngũ giáo viên trung học cơ sở ở Thành phố Hồ Chí Minh theo chuẩn nghề

NGHIỆP TRONG TÌNH HÌNH HIỆN NAY, cần tập trung vào một số biện pháp sau:

Thứ nhất, đổi mới, xây dựng kế hoạch bồi dưỡng giáo viên theo chuẩn nghề nghiệp, bảo đảm tính khả thi, khoa học. Biện pháp này có ý nghĩa quan trọng trong việc xây dựng đội ngũ giáo viên trung học cơ sở “vững vàng về phẩm chất, đạo đức, giỏi về chuyên môn nghiệp vụ”. Công tác bồi dưỡng giáo viên trung học cơ sở đạt hiệu quả tốt và đi vào nền nếp, cần bắt đầu từ công tác đổi mới, xây dựng kế hoạch, phát huy vai trò và trách nhiệm của các lực lượng tham gia bồi dưỡng. Các trường trung học cơ sở và phòng giáo dục và đào tạo ở các quận, huyện của Thành phố Hồ Chí Minh cần chủ động đề xuất, trên cơ sở đó, Sở Giáo dục và Đào tạo tổng hợp, chỉ đạo xây dựng kế hoạch chung và kế hoạch cho mỗi quận, huyện. Khi xây dựng kế hoạch bồi dưỡng, cần bám sát vào các tiêu chí, tiêu chuẩn nghề nghiệp và đặc thù của giáo dục thành phố, có những tiêu chí, tùy thuộc vào đặc thù mỗi trường, đơn vị. Xây dựng kế hoạch bồi dưỡng cần tuân theo nguyên tắc bảo đảm đúng định hướng, đáp ứng yêu cầu hiện tại, cơ bản và lâu dài theo chuẩn nghề nghiệp. Cần triển khai các nội dung sau:

Đổi mới kế hoạch bồi dưỡng, nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý giáo dục theo hướng gắn với yêu cầu chức vụ lãnh đạo quản lý và chuẩn nghề nghiệp giáo viên theo quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo;

Xây dựng kế hoạch thực hiện Đề án dạy và học ngoại ngữ trong hệ thống giáo dục quốc dân nhằm nâng cao trình độ ngoại ngữ cho cán bộ quản lý, giáo viên giảng dạy ở cấp trung học cơ sở, đáp ứng tiến trình hội nhập khu vực và quốc tế về giáo dục và đào tạo;

Xây dựng kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ giáo viên, cán bộ quản lý đáp ứng yêu cầu thí điểm của một số trường hoạt động theo mô hình cung ứng dịch vụ về phát triển một số ngành dịch vụ chất lượng cao. Xây dựng và triển khai chương trình bồi dưỡng giáo viên,

đáp ứng yêu cầu bồi dưỡng giáo viên trung học cơ sở tại Thành phố Hồ Chí Minh.

Thứ hai, đổi mới nội dung, hình thức bồi dưỡng. Biện pháp này đáp ứng yêu cầu của chuẩn nghề nghiệp và đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao của thành phố trong giai đoạn 2020-2025. Khi thực hiện biện pháp này cần dựa trên các văn bản quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành và quy định của Sở Giáo dục và Đào tạo Thành phố Hồ Chí Minh. Vậy, ngành giáo dục và đào tạo thành phố cần quan tâm những nội dung sau:

Bồi dưỡng về phẩm chất chính trị, đạo đức nghề nghiệp cho đội ngũ giáo viên trung học cơ sở, như: Lòng yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội; tin tưởng và chấp hành đường lối, chủ trương chính sách của Đảng, Nhà nước; quyền và thực hiện nghĩa vụ công dân; đoàn kết, hợp tác, cộng tác với đồng nghiệp; có tác phong mẫu mực, làm việc khoa học; yêu nghề, thương yêu, tôn trọng, đối xử công bằng với học sinh.

Bồi dưỡng các năng lực dạy học: Xây dựng kế hoạch dạy học theo hướng tích hợp dạy học với giáo dục; sử dụng các phương pháp và phương tiện dạy học; kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh và sử dụng kết quả kiểm tra đánh giá để điều chỉnh hoạt động dạy và học. Bồi dưỡng nâng cao năng lực nghề nghiệp, đáp ứng yêu cầu đổi mới chương trình giáo dục phổ thông, chuẩn nghề nghiệp cho giáo viên và cán bộ quản lý ở cơ sở giáo dục phổ thông.

Bồi dưỡng các năng lực giáo dục: Xây dựng kế hoạch giáo dục và đào tạo qua môn học, hoạt động giáo dục, hoạt động cộng đồng; vận dụng các nguyên tắc, phương pháp, hình thức tổ chức giáo dục học sinh và kiểm tra, đánh giá vào các tình huống dạy học.

Bồi dưỡng các năng lực hoạt động chính trị, xã hội và phát triển nghề nghiệp: Tham gia hoạt động chính trị, xã hội; phát hiện và giải quyết vấn đề nảy sinh trong thực tiễn nhằm

phát triển nghề nghiệp, đáp ứng yêu cầu mới trong giáo dục.

Bồi dưỡng và cập chứng chỉ về tin học và các nội dung khác: Tin học ứng dụng và ngoại ngữ giao tiếp; kiến thức về công nghệ, giải trí, thể thao, kỹ năng sống và tổ chức hoạt động tập thể.

Cần đa dạng hóa các hình thức bồi dưỡng, đổi mới mục tiêu, nội dung, phương pháp và kiểm tra, đánh giá kết quả học tập, rèn luyện cho đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý cấp học, đáp ứng yêu cầu nâng cao năng lực nghề nghiệp. Chọn các hình thức bồi dưỡng phù hợp: Dài hạn tập trung và dài hạn không tập trung, ngắn hạn do phòng giáo dục và đào tạo, Sở Giáo dục và Đào tạo, Bộ Giáo dục và Đào tạo tổ chức hằng năm; nhà trường tổ chức thường xuyên, định kỳ vào dịp hè; theo cụm trường nhằm nâng cao năng lực chuyên môn cho giáo viên ở các trường trung học cơ sở trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh.

Thứ ba, phối hợp và phát huy tốt vai trò của các lực lượng trong bồi dưỡng giáo viên theo chuẩn nghề nghiệp. Biện pháp này nhằm phát huy vai trò quản lý của ban tổ chức công tác bồi dưỡng giáo viên trung học cơ sở thành phố giai đoạn 2020-2025, quy hoạch bồi dưỡng giáo viên. Sở giáo dục và đào tạo cần tham mưu cho Ban chỉ đạo bồi dưỡng giáo dục xây dựng quy chế, thực hiện các chính sách ưu tiên hỗ trợ bồi dưỡng thường xuyên nhằm hình thành đội ngũ giáo viên trung học cơ sở, đáp ứng chuẩn nghề nghiệp cũng như yêu cầu đổi mới giáo dục và đào tạo. Trên cơ sở đó, các trường trung học cơ sở xây dựng các văn bản cụ thể hóa quy chế để vận dụng cho phù hợp. Công tác bồi dưỡng giáo viên cần thể hiện rõ vai trò, nhiệm vụ, đối tượng, nội dung, hình thức, phương pháp, hình thức tổ chức, phương thức kiểm tra, đánh giá và công nhận kết quả bồi dưỡng. Chỉ đạo của Sở giáo dục và đào tạo đối với các phòng giáo dục và đào tạo, trường trung học cơ sở thực hiện bồi dưỡng giáo viên phù hợp với yêu cầu thực tế của

đơn vị. Công tác bồi dưỡng cần đảm bảo sự hợp lý giữa các năm học. Quá trình tổ chức bồi dưỡng giáo viên được thực hiện theo tổ bộ môn và cụm trường, dưới sự hỗ trợ của Sở và phòng giáo dục và đào tạo; quy định rõ chế độ sinh hoạt nhóm, tổ chuyên môn trong các trường; chế độ tổ chức sinh hoạt chuyên đề theo trường, cụm trường; hướng dẫn các trường xây dựng kế hoạch tự học, tự bồi dưỡng cho giáo viên. Đối với các trường trung học cơ sở, cần xây dựng kế hoạch, cân đối giữa đội ngũ, biên chế và nguồn kinh phí để tạo điều kiện, sắp xếp cho đội ngũ giáo viên trẻ có phẩm chất đạo đức, có năng lực chuyên môn tham gia các khóa đào tạo nâng cao trình độ chuẩn hóa về lý luận chính trị hay đại học và sau đại học.

3. KẾT LUẬN

Bồi dưỡng đội ngũ giáo viên trung học cơ sở ở Thành phố Hồ Chí Minh theo chuẩn nghề nghiệp, theo kế hoạch hằng năm Sở giáo dục

và đào tạo thành phố cần phối hợp với các trường như Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh, Đại học Sài Gòn, Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh, Trường Cán bộ quản lý giáo dục Thành phố tổ chức bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn cho đội ngũ giáo viên trung học cơ sở là công việc quan trọng và cần thiết nhằm góp phần đào tạo nguồn nhân lực cho thành phố trong tương lai. Tập trung đào tạo, bồi dưỡng giáo viên trung học cơ sở đáp ứng chuẩn nghề nghiệp, có sự hỗ trợ kinh phí cho những giáo viên trong nguồn quy hoạch (tổ trưởng chuyên môn, giáo viên dự nguồn chức danh ban giám hiệu nhà trường). Kết hợp với các trường sư phạm đào tạo giáo viên, đưa các nội dung bồi dưỡng theo yêu cầu của thực tiễn, phối hợp với các trường sư phạm trong việc cải tiến các phương thức bồi dưỡng cho phù hợp với mục tiêu, đối tượng và đạt chuẩn nghề nghiệp.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2009), *Quy định về chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học cơ sở, giáo viên trung học phổ thông*, Hà Nội.
- [2] Ban Chấp hành Trung ương (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TW về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế*, Hà Nội.
- [3] Báo cáo Chính trị Đại hội Đại biểu Đảng bộ Sở Giáo dục và Đào tạo Thành phố Hồ Chí Minh, lần thứ VII nhiệm kỳ 2020-2025.
- [4] Chính phủ (2016), *Quyết định số 732/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt Đề án đào tạo, bồi dưỡng nhà giáo và cán bộ quản lý cơ sở giáo dục đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục phổ thông giai đoạn 2016-2020, định hướng đến năm 2025*, Hà Nội.
- [5] Ủy ban Nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh (2019), *Hội thảo đào tạo nhân lực trình độ quốc tế ở Thành phố Hồ Chí Minh giai đoạn 2020-2030*.

Ngày nhận bài: 06-9-2020. Ngày biên tập xong: 10-9-2020. Duyệt đăng: 24-9-2020